

Bydlení pro uprchlíky

Během března 2022 přišly do České republiky desetitisíce uprchlíků z Ukrajiny, těžce zasažené ruskou agresí započatou koncem února. Většina z nich našla dočasné bydlení a další potřebnou pomoc díky výjimečně intenzivní pomoci ze strany obrovského počtu jednotlivců, nejrůznějších institucí a států.

Pomoci se uprchlíkům dostává často s odzbrojující rychlostí. I ve vypjaté situaci pak pomůže, pokud si strany najdou potřebný čas na zvážení svých možností a potřeb a promyšlení a dojednání podmínek pomoci / spolupráce.

Jednou z klíčových forem pomoci uprchlíkům a jejich rodinám je poskytnutí střechy nad hlavou. K otázce, jaké jsou právní možnosti řešení této situace, která přesahuje naši běžnou zkušenost a v níž se objevují dosud málo obvyklé potřeby účastníků právních vztahů, se velmi pěkně vyjádřilo **Ministerstvo pro místní rozvoj** ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti a Ministerstvem vnitra, v informaci zveřejněné pod odkazem [zde](#).

V textu autoři jmenují právní formy, které jsou pro dnešní situaci použitelné, vysvětlují jejich povahu a radí, jak si ze smluvních typů vybrat. Kromě běžného **nájmu bytu nebo domu**, který téměř každý zná a někdy ve svém životě využil, jde i o formy méně obvyklé, a to o **výprosu, výpůjčku a krátkodobý nájem**, který **neslouží k uspokojování bytové potřeby**. Velkou předností odkazovaného textu je, že obsahuje i dva vzory, a to vzor *smlouvy o výprose* a vzor *smlouvy o nájmu, který nespočívá v uspokojování bytové potřeby (obecný nájem)*.

Jaké jsou rozdíly v uvedených smluvních typech? Především v tom, že výprosa a výpůjčka představují bezplatné užívání prostoru, zatímco při nájmu se za užívání prostoru platí nájemné.

Výprosa

Výprosa je jednoduchým ujednáním o tom, že majitel věci (zde domu, bytu, pokoje či jiného prostoru) přenechá věc k bezplatnému užívání a strany si nesjednávají ani účel užívání, ani dobu užívání. Majitel může vrácení věci žádat kdykoli. Výprosa se nemusí dojednat písemně, lze to však doporučit v zájmu právní jistoty i s ohledem na to, že i v tomto jednoduchém případě si strany budou zpravidla chtít dojednat, jestli majitel bude poskytovat výprosníkovi spolu s prostorem nějaké služby a pokud ano, kdo za ně bude platit.

Výpůjčka

Výpůjčka je druhým typem bezplatného užívání věci, v jejím případě se však sjednává mimo jiné doba užívání a účel užívání. Pro případ předčasného vrácení věci si strany sjednávají výpovědní důvody a výpovědní dobu. Tato smlouva tedy může představovat vyšší míru předvídatelnosti pro toho, kdo bude prostor užívat, a ostatně i pro majitele. Ani výpůjčka nemusí být písemná.

Krátkodobý nájem (jehož účelem není uspokojení bytové potřeby)

Naprostá většina nájmu bytů či domů je v České republice uzavíraná podle ustanovení § 2235 a násl. zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, která upravují **nájem bytu jako zvláštní smluvní typ**. Pojmovým znakem takového nájmu je, že slouží k uspokojení bytové potřeby nájemce a členů jeho domácnosti, neboli že nájemce bude mít v bytě / domě svůj „domov“ a po sjednanou dobu v něm bude žít se záměrem, že jde o bydlení trvalé. Protože bydlení je základní lidskou potřebou, obsahuje

smlouva mnoho pravidel, která nájemce chrání a které musí strany dodržet a nelze je sjednat jinak, například výpovědní doba musí být vždy tříměsíční.

Pro velké množství nájemních vztahů, které nyní vznikají mezi lidmi uprchlími z Ukrajiny před válkou a pronajímateli, ale **uvedené neplatí**. Nájemci sice potřebují bydlet a potřebují bydlet za přiměřených podmínek, ale ve chvíli, kdy do České republiky přicházejí, nevědí, jak dlouho budou potřebovat nebo chtít na konkrétním místě zůstat. Nevědí, jak dlouho bude trvat konflikt v jejich zemi, kde u nás budou pracovat a za jakých podmínek, jak to bude s jejich dětmi ve škole - stručně řečeno, bydlení, které si pronajímají, nespĺňuje podmínku aspoň dočasné trvalosti, a zároveň přísné podmínky smlouvy, která takový vztah upravuje, jsou pro nájemce nepřiměřeně omezující. Proto bude v takové situaci často vhodné uzavřít **smlouvu o krátkodobém nájmu** podle obecných pravidel nájmu v § 2201 a násl. občanského zákoníku, která umožňuje si podmínky nájmu dohodnout mnohem flexibilněji.

Příspěvek pro solidární domácnost

Vláda dne 23. března 2022 schválila konkrétní výši tzv. příspěvku pro solidární domácnost, který na základě žádosti dostane ten, kdo na dobu alespoň 16 dní v řadě bezplatně ubytoval osobu s udělenou dočasnou ochranou (k pojmu dočasná ochrana nabízíme článek [zde](#)). **Podmínkou** pro udělení příspěvku **nebude předložení smlouvy**, ale žadatel bude muset uvést právní titul pro ubytování. Je tu tak další z řady důvodů, proč mít alespoň rámcově jasno v tom, o jaký právní rámec se v konkrétním případě jedná. Podrobnosti o příspěvku najdete v letáku Ministerstva práce a sociálních věcí [zde](#).

Vzorné Právo nyní **nabízí zdarma** k využití svoji **tradiční smlouvu o nájmu bytu nebo domu**, najdete ji pod odkazem níže. A speciálně pro ukrajinské uprchlíky a pronajímatele jsme připravili i [smlouvu o krátkodobém nájmu bytu / domu](#), kterou vám nabízíme také zdarma. Doufáme, že vám naše vzory budou k užitku.

Článek pro portál Vzorné Právo

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovitosti v Rakousku: vedlejší náklady v praxi](#)
- [Legal Innovation Day 2026: Praktické využití umělé inteligence v právní praxi](#)
- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5* službami](#)
- [Festival jako prestižní teambuilding](#)
- [Spojení Generali České a Právní ochrany D.A.S. přináší první výhodu: navýšení pojistného limitu na 5 milionů](#)
- [Kultura jako prestižní benefit: Proč by právní firmy měly sázet na „inteligentní zážitky“? Rozhovor s JUDr. Martinou Jankovskou](#)
- [Wolters Kluwer uvádí na český trh AI právní pracovní prostor Libra s integrovaným obsahem ASPI](#)

- [Jak ušetřit na energiích, aniž byste porušili zákon](#)
- [SLUTO DAŇOVÁ & ÚČETNÍ firma roku 2025: Kdo se letos zařadil mezi špičky oboru?](#)
- [Novela stavebního zákona, transparentní odměňování a AI v právní praxi: zveme na odborné konference Wolters Kluwer](#)
- [Zásady a principy soukromého práva jako základ moderní právní praxe. Proč má studium LLM smysl nejen pro právníky](#)